

SPEKTAKULÆRT: Utsiktspunktet Stegastein, 650 meter over Aurlandsfjorden, er forståelig nok et populært mål for turister.

VIKING-LANDSBY: Innerst i Nærøfjorden ligger Gudvangen. Hit kommer turister for å besøke «Viking Valley».

AURLAND: Aurlandsfjorden er en av Sognefjordens sørlige fjordarmer.

Våre nye landsmenn

– Ingen følelse

FLYTTET: Tone og Bjørn flyttet fra Bergen og startet gårdsturisme i Aurland. At folket her er glade i fylket sitt, er de enige om.

– Jeg har ingen følelser for Vestland. Det er Sogn og Fjordane jeg bor i, det er det som er min identitet.

DAG BJØRNDAL
dag.bjorndal@ba.no

AURLAND: Bjørn Vike (64) står ute på et jorde på gården sin i Aurland.

Etter mange år i Bergen kjente han at det var helt riktig å flytte fra eneboligen på Eidsvågneset og ta over slektsgården i Aurland i 2012.

Eksklusivt

– Da vi kom hit, hadde det ikke vært tradisjonell drift på gården på 30 år. Vi har ikke dyr, men bruker ressursene på gården på en ny måte: Elvefiske, kjøkkenhage, stølsbesøk, kulturformidling, og sist, men ikke minst, holder vi liv og lys i husene, sier Vike.

Sammen med konen Tone Rønning Vike (47) har han foredlet den gamle bygningsmassen på gården gjennom restaurering, ombygging, påbygg og nybygg.

Det hele er utført med kreativitet, kvalitet og respekt for det som var – og de naturskjønne omgivelsene.

Her driver de turisme, men ikke hva som helst. Det er eksklusivt og dyrt, men det er kvalitet på alt, enten det er mat og drikke eller turer på fjorden eller til fjells.

Pengesterke turister fisker i elven, og får en sjørørret en gang iblant.

I dette paradiset, mellom stupbratte fjell, har de oppfostret to barn.

– Det er her jeg hører hjemme, ikke i Hordaland,

og i alle fall ikke i Vestland. Jeg er fra Sogn og Fjordane, sier Bjørn.

En kraft

– Da jeg bodde i Bergen, kjørte jeg ofte mot Sogn. Jeg pustet alltid lettet ut da jeg kom til fylkesskiltet. Jeg har jo alltid vært glad i Sogn og Fjordane, fortsetter han.

Han er en fjellets mann. Som byggmester er jobben hans stort sett å bygge eller reparere hytter for turistforeningen.

Skålatårnet, Breidablikk og Fonnabu er bare noen av dem. Han har vært på noen av verdens høyeste topper, og han har ikke gitt seg tross sine 66 år.

Tone er journalist. Hun har jobbet i Dagbladet både i Oslo og Bergen. Da de flyttet opp hit, fortsatte hun å skrive på frilansbasis, men innså

Det er her jeg hører hjemme, ikke i Hordaland, og i alle fall ikke i Vestland.

BJØRN VIKE

fort at det gikk dårlig når det var hun som skulle ta seg av utleie- og hotell-driften.

Tone er en enig med sin mann, selv om hun opprinnelig er fra Trøndelag.

– Det ligger en kraft i identiteten og tilhørigheten din. Folket her er glade i fylket sitt, det gir dem identitet.

Bjørn peker på Senterpartiet, som ble valgvinger på motstanden mot sentraliseringen.

Han mener folk i Sogn og Fjordane er overkjørt av sentralmakten.

– Når folk mister mulighetene til å påvirke og avstanden til makten øker, kan det veldig lett gi grobunn for populisme og negative strømninger. Slik sentralisering går jo løs på identiteten til folk, sier Bjørn.

Kjønnsløst

De to mener at for mye flyttes til Bergen i det nye fylket.

– Nå har vi et fylke som kjenner plassene sine, og vi bruker stort sett ikke mer enn en ti-

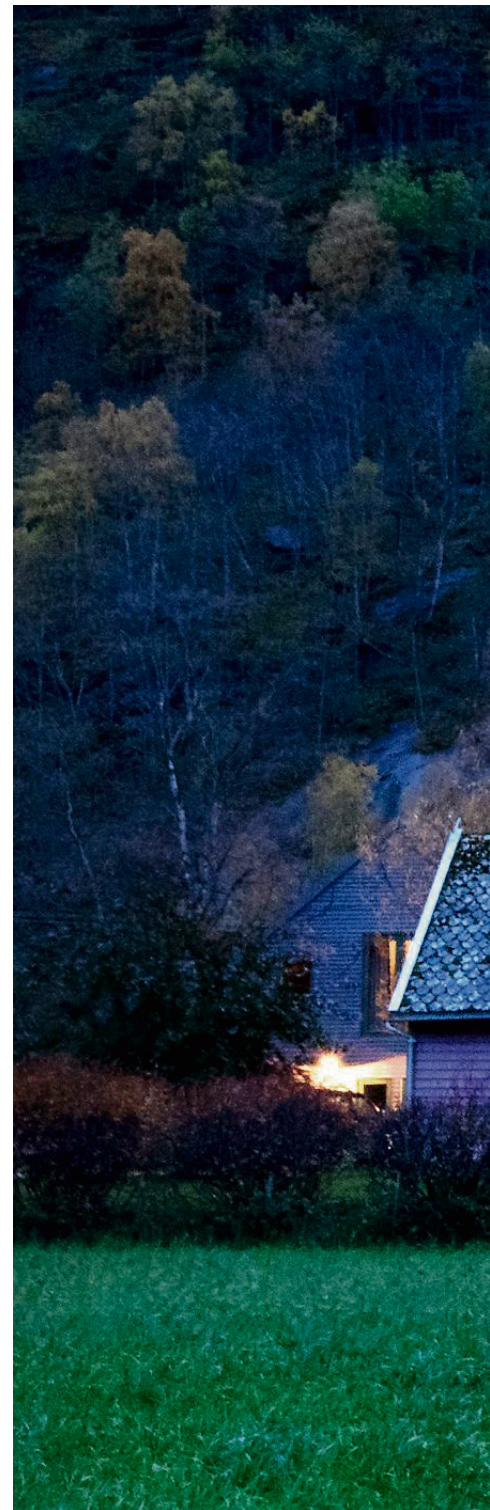
NYTT OG GAMMELT: Gården i Aurland er pusset opp og utbygd til dels med brukte materialer fra andre steder.

På tur i Vestland

Tekst: **Dag Bjørndal**
Foto: **Skalg Ekeland**

IKKE VESTLAND: – Når folk mister fylkessammenslåingen, og ikke minst

mes tid på å ordne opp i ting. Jeg tror det blir verre å nå frem, og tror slett ikke på en mer effektiv administrasjon.

– Hvorfor har dere ikke gjort opprør, sånn som i Finnmark?

– Det er sterke bånd mellom oss på Vestlandet. Sunnfjordinger og nordfjordinger er tolerante og tåler å bli tråkket på. Sogninger har hevet stemmen,

DESIGNEREN: Synne Kaasin flyttet fra Bergen til Aurland for å redesigne og løfte frem den tradisjonsrike Aurlandsskoen. «The original pennyloafer» er slagordet.

• Dette må du se:

- Stegasteinen utsiktspunkt. Tegnet av den bergensbaserte arkitekten Todd Saunders. Den spektakulære strukturen, som stikker 30 meter ut fra fjellsiden, 650 meter over fjorden, gir et enestående panorama. En mer fantastisk utsikt over fjorden, fjellene og det omkringliggende landskapet er vanskelig å forestille seg.
- Flåmsbana – en togreise som er

- ulik alle andre togturer. Et mesterverk innen norsk ingeniørkunst, som tar deg fra fjord til høyfjell når den stiger fra Flåm nede ved havet til Bergensbanen og Myrdal stasjon (867 m.o.h.). Hele banen ligger i Aurland kommune.
- Nærøyfjorden: Et båtut på Nærøyfjorden er en uforglemmelig opplevelse, uansett årstid. Du kan også padle mellom f.eks. Gudvangen og Flåm.

- Viking Valley ligger i Gudvangen – i hjertet av det unike fjordlandskapet i Nærøyfjorden som er ført opp på verdensarvlisten til UNESCO. Her finner du vikingbyen Njardarheimr, som gir nytt liv til historien og kulturen fra vikingtiden.
- Ville, vakre Aurlandsdalen fikk status som Historisk vandrerute i september. Et nydelig sted for turgåing.

er for Vestland

mulighetene til å påvirke og avstanden til makten øker, kan det veldig lett gi grobunn for populisme og negative strømninger, sier Tone Rønning Vike og Bjørn Vike. De er ihuga motstandere av navnet på det nye fylket. Den store vindusveggen bak er bygget opp av gamle vinduer som byggmester Bjørn har funnet på arbeidsplasser.

men er i mindretall. Det kan være en årsak.

- Det var mer bråk da Fjord 1 fjernet flagget til Fylkesbaatane?

- Ja, og det er forunderlig, sier Bjørn.

Navnet, Vestland, er nesten det verste for de to.

- Skulle man absolutt skape et nytt fylke, burde det hete

Fjordane. Vestland er totalt skivebom, er de enige om.

- Totalt kjønnsløst, sier Tone.- Fjordane ville vært den merkevaren!

- Politikerne sier at sentraliseringen gjør driften av kommuner og fylker mer effektive?

- Ja, jeg kan være med på det når det gjelder kommunesammenslåing. Tunge kraftkommu-

ner som Aurland, Lærdal, Årdal og kanskje Luster har felles interesser og bør nok samle seg. Nå er disse kommunene så små at det blir for tette bånd internt. Dessuten kan man heller ikke vente at en liten kommune kan holde seg med all den kompetansen den trenger. Men når det gjelder Vestland – ikke tale om, sier Bjørn Vike.

AURLAND

- 1715 innbyggere (2014).
- Ligger ved Sognefjordens sørlige fjordarmer Aurlandsfjorden og Nærøyfjorden.
- Kommunen grenser i nord til Vik, i nord og øst til Lærdal, i øst til Hol, i sør til Ulvik, og i vest til Voss.

- Vel 80 prosent av arealet i Aurland ligger over 900 meter over havet. Høyest rager Blåskavlen, 1809 meter over havet.
- Ved kommunevalget fikk Senterpartiet 44,3 prosent av stemmene, mens Ap tok annerplassen med 26 prosent.

Våre nye landsmenn

- Turismen må ikke ta helt over

Fra gården i Aurland tilbyr de skreddersydde turer, fluefiske, fjord og fjell i indrefiletten av norsk natur Samtidig sloss de mot masseturismen.

AURLAND: - Vi vil bergta turistene, sier Tone Rønning.

Med en mann som er mye til fjells på jobb, er det hun som står for den daglige driften av det lille gårdshotellet.

Navnet - 29.2 - er rett og slett gårds- og bruksnummeret.

Fjellene er venner

Det er en herlig stemning i den lille koien denne kvelden.

Vertskapet har servert kortreist mat: Ost og skinke. Vi har drukket selvprodusert saft. Nå kommer en flaske rødvin på bordet.

Ute er det stillhet, bare et sus fra elven når oss. Luften er frisk, klar og kald. Litt duskgregn sildrer over bøene, og vi hører suset fra elven som går like bortenfor.

- Høye fjell og mørke daler. Hvordan er det for en jente fra Trøndelag å bo her?

- Det finnes ikke noe vakrere sted for meg. Fjellene er blitt våre venner. De passer på oss og viser oss vei ut av dalen, svarer Tone.

Hun er opptatt av at turistene hennes skal få kvalitet i alle ledd.

Sammen med Bjørn Vike har hun frontet et helt annet syn på turismen enn det enkelte sterke menn i bygden står for.

- Naturen vår spises opp fra alle kanter. Fosser og vannlandskap burde vært vernet som verdensarv, på linje med fjordene våre. De er både vakre, viktige og helt unike, sier de to.

Bjørn Vike peker ut av vinduet mot de mørke konturene av fjell.

- Gondolbane er tingen nå. De mener det vil være en turistmagnet og skape arbeidsplasser. Nå vil de ha bane opp det

RÅTT PARTI: Flåmsbrygga hotell blir lite med sine 41 rom når cruiseskipet «Aida Mar» legger til kai med 2686 passasjerer. Flåm har 300 innbyggere og mottar hvert år 3000 ganger flere turister enn bygden har fastboende.

fjellet der, forbi fossen og 1470 meter til værs. Så vil de flombe-lyse fossene her inne. Vi har urørt natur. Nå vil de lage Disneyland av hele stedet, sier Vike oppgitt.

1,3 millioner turister

Ekteparet er redde for at Aurland skal ta etter Flåm, som ligger innerst i Aurlandsfjorden noen kilometer unna.

Det bor rundt 300 mennesker i bygden, som har opp mot 1,3 millioner turister hvert år, snaut 300.000 med cruiseskip.

» Vi har urørt natur. Nå vil de lage Disneyland av hele stedet.
BJØRN VIKE

- Det er over 3000 ganger folketallet, sier Tone.

Når et cruiseskip kommer, ser man knapt bygden på den andre siden.

- Det er «people pollution» slik vi ser det i Venezia og i Barcelona, der fastboende nå rei-

ser seg mot at turistene tar over byene. Med tusenvis av turister fra cruiseskipene slipper vi halve verden inn her.

Tone mener det heller burde vært satt et kvalitetsstempel på den flotte naturen. Og at lokalbefolkningen må få mer igjen for å ta imot turister.

- At vestlandsnaturen er indrefiletten av norsk natur er vi enige om. Vi må få tilreisende til å bo i bygden og oppleve dette, ikke ødelegge det, sier Rønning.

Hun mener inngrepene som

foreslås er irreversible, og rammer både villreinområder og verdifull landbruksjord.

Rønning vil erstatte ufaglærte guider med folk som kan dette verdensarvstedet.

- Jeg vil stenge bygden for fossil brensel. Jeg ser for meg små el-busser, el-biler og el-båter. Jeg ser for meg en kommune som kunne være et utstillingsvindu for grønn energi og turisme. Vi må tørre å satse grønt, fordi det er fremtiden, sier Tone Rønning.

- Det eskalerer nok litt for fort

- Det har kanskje eskalert litt fort, men vi har også et godt system for å ta i mot turistene, sier ordfører Trygve Skjerdal til BA.

Han tildelte i nylig utnevnelsen «Miljøfyrtårn» til turistbedriften til Bjørn og Tone Vike.

- Naturen er den flotteste verdien vi har. Det er klart det gjelder å forvalte den på best mulig måte. Det tror jeg vi alle er enige om, sier han.

Det er særlig om sommeren at Flåm fylles opp av turister.

- Busser, tog, og cruiseskip havner på samme sted. Da kan

det se kaotisk ut, men det er et veldig godt system. Likevel kan det bli trangt med så begrenset areal til parkering og mingling, sier Skjerdal.

Han sier at kommunen har satt et tak på 5000 passasjerer fra cruiseskip daglig i den lille bygden.

- Nå ser vi at flere turister

kommer hit også i høst- og vårmånedene, sier han.

Når det gjelder gondolbanen som Flåm Utvikling planlegger, sier han at hensynet til jakt, rein og fornminne settes i høysetet.

- Vi ser på ivaretagelsen av dette med største alvor, sier Skjerdal.

ORDFØRER: Trygve Skjerdal (Sp).